

Entrevista Tomàs Pellicer,
exmembre del FRAP i autor del llibre Grupo Armado

Tomàs Pellicer entrà a formar part del FRAP a través de la FUDE (Federació Universitària Democràtica d'Estudiants), quan tenia 21 anys. Durant la seua militància antifranquista formà part d'un dels grups armats d'aquesta organització de masses. Visqué en la clandestinitat i també passà per les presons franquistes (ho continuaven sent, aprovada la Constitució). Ara, quasi 35 anys després de l'afusellament de tres membres del FRAP, els últims afusellats del franquisme, Tomàs Pellicer ha novel·lat la seua experiència, que ha autoeditat i que es pot descarregar des de la pàgina www.tpellicer.com.

A. GINÉS I SÀNCHEZ / PAU TOBAR VALÈNCIA

Coincidint amb el aniversari dels afusellats del 75, han aparegut nombrosos testimonis reivindicant la memòria del FRAP. Ha estat una coincidència?

En certa mesura, sí. No hi ha cap decisió conjunta. Més bé ha sigut l'esgotament de la Transició el que ha motivat que molts expliquem les nostres experiències d'aquella època. Ara s'està veient com la Transició va deixar moltes qüestions sense resoldre, com ara l'autodeterminació dels pobles de l'Estat espanyol. Tampoc no va saber recollir la memòria dels lluitadors antifranquistes, allò que se'n diu la memòria històrica. Hui en dia ningú no sap què fou el FRAP (Frente Revolucionari Antifascista i Patriota) i per això ara ho volem explicar.

Com neix el FRAP?

A finals dels 60 i ha una regeneració dels moviments revolucionaris d'arreu del món. El Partit Comunista, que havia sigut protagonista de l'antifranquisme fins eixe moment, perd atractiu per a molts joves que volen una major radicalitat i també una renovació dels plantejaments teòrics, en consonància amb els moviments d'alliberament nacional que estaven triomfant. Així, escissions del PC i altres organitzacions funden el FRAP, constituït formalment el 1973. Hi foren especialment destacats els membres de la FUDE (Federació Universitària Democràtica d'Estudiants). Es pot parlar, doncs, d'un cert trencament generacional en la lluita antifranquista.

Quina implantació tingué el FRAP a València?

El FRAP de València fou una organització de masses, possiblement en major mesura que ho fou a Madrid. Pense que això s'ha de saber. Jo vaig entrar-hi quan estava a la Universitat, i aquesta és la impressió que vaig tindre, més que no pas la d'una organització marginal i radicalitzada, com s'ha volgut fer creure. Aquesta és la memòria que jo vull reivindicar per al FRAP.

Evidentment, el FRAP no era l'única organització revolucionària de l'antifranquisme. De fet, a València n'hi havia de més radicals **pel que fa a l'ús de la violència revolucionària**. Potser a Madrid sí que el FRAP es caracteritzà per ser un moviment **més contundent pel que fa accions armades**; però no ací, ni tampoc a altres indrets, com ara al País Basc, on el MLNV tenia una pràctica molt més radical que la nostra.

En tot cas, l'etiqueta de terrorista ens la van penjar el 1973, quan durant els enfrontaments arran de la nostra convocatòria del 1r de Maig, mor un policia. Fou el primer policia

franquista mort en aquest tipus d'enfrontament. Van saltar les alarmes, i la reacció contra el FRAP fou contundent, amb desenes de detinguts.

Hasta el verano de 1975 cuando el FRAP forma un grupo armado en Valencia que realiza varias acciones armadas.

Què feia por del FRAP?

La seua acció revolucionària. Els fets com la manifestació del 1r de Maig de Madrid podien ser una amenaça per al Règim i la Transició pactada. En aquesta manifestació participaren més de 10.000 persones i hi hagué 143 detinguts; els enfrontaments s'allargaren durant tot el dia. En certa mesura fou una situació nova per l'Estat. I això els feia por. D'altra banda, teníem una gran capacitat per reconstruir-nos després dels cops repressius. Com que el FRAP era un moviment de masses tenia una gran flexibilitat: era com una “goma” que s'estirava quan es detenien els dirigents, però que de seguida tornava a agafar força perquè les bases continuaven intactes.

Quin és el record que guardes de la clandestinitat?

En tinc un gran record, gairebé romàntic. Quan ixes de la clandestinitat perds una identitat que t'ha donat una realització plena a la vida. Molts dels que hem viscut en clandestinitat tenim aquest record. De totes maneres, entrar a la clandestinitat no era una opció: o ho feies, o t'esperava la tortura i la presó de per vida.

Al llibre “Grupo Armado” narres l'última fase del FRAP, en ple procés de Transició, quan els partits antifranquistes es legalitzen i renuncien a molts dels seus principis.

Per a nosaltres fou una època molt dura. Formàvem part d'un “grup armat” que es dedicava a aconseguir recursos per mantindre un partit (el PCE(m-l) en vies de legalització. Per això mateix, el PCE(m-l) no reconeixia la nostra existència i teníem la consigna de dir que érem delinqüents comuns en cas de ser detinguts. De fet, quan ho vam ser, no hi hagué cap reivindicació política de les nostres accions, de la nostra lluita. En certa mesura estàvem aïllats del partit. Segurament fou així perquè quan desarticulen el nostre grup, s'estava aprovant la Constitució espanyola i no convenia remoure aquesta vessant de la lluita antifranquista. Precisament, en el meu llibre he volgut caricaturitzar els personatges per plasmar millor la burocratització del partit, l'autoritarisme d'alguns personatges que allunyava les decisions del que pensàvem una part de la militància, per bé que sempre n'assumíem les directrius. Cal dir també, que des del FRAP s'impulsaren iniciatives molt interessants, com ara la creació d'un Tribunal per a Jutjar els Crims del Franquisme; però la Transició arrasà amb tot allò. En tot cas, pense que s'ha de reivindicar la militància de moltíssima gent que no tenia aspiracions personals i que es va jugar la vida per uns ideals.

Perquè t'has decidit ara a escriure el llibre?

En certa mesura, sempre ho havia tingut al cap. A la meua família hi ha una tradició d'escriptors i per això sempre m'ha empès a explicar d'aquesta manera la meua història. Arran d'una entrevista que em van fer per a una tesi doctoral que s'està preparant a la UAB, vaig rescatar gran part de la experiència que tenia esborrada de la meua ment. De fet, el procés ha estat difícil, perquè ha hagut d'acudir a la premsa i la documentació de l'època per reconstruir alguns dels fets que eren borrosos al meu cap. Mai fins a aquest moment havia tornat a parlar d'aquells anys, ni tan sols amb els companys amb qui els vaig viure. De fet,

fer-ho públic ara, ha sigut dur, perquè per a la ment de la major part de la gent, encara som terroristes, o en millor dels casos, atacadors de bancs.

Les reflexions del llibre són actuals?

He intentat situar molts dels debats teòrics en aquella època. La discussió ideològica era fonamental en un moment de crisi política; tanmateix, les reflexions són actuals, fetes des de la meua visió de la societat. En aquest sentit, és una història del desengany, però també una reivindicació de la lluita en un moment en què estem tornant a veure-li els dents a la “bèstia”. Durant la Transició no érem conscients de tot el que estava passant; però ara, que n'estem veient els resultats, ho podem entendre millor. En molts aspectes estem retornant a la situació anterior: mirem, sinó, el que passa al País Basc. No vàrem acabar amb la “bèstia” i ara s'està despertant.

Quines han sigut les reaccions al llibre?

El llibre és una novel·la de ficció, amb fets i personatges ficticis, però que es basa en la meua experiència. És per això que no tots han vist bé que el publicarà; en especial els que ixen més malparats. Però també hi ha d'altres que simplement no volen remoure aquests records. No obstant això, les reaccions han sigut positives en la majoria dels casos i molts companys (molts d'ells que no coneixia en persona) m'han escrit per ratificar el que hi explique al llibre. En tot cas, el llibre ha despertat molt d'interès i, a la meua pàgina, ja n'hi he comptabilitzat 30.000 descàrregues.

Me parece muy bien. Un abrazo y felicitaciones. Tomás.

He hecho una aclaración, relativa a la violencia. Mira el negrita rojo con fondo amarillo.